

Aleksandra Chybicka
Anna Olszowa
Joanna Piskorz
Izabela Starzec
Marzena Tkocz

Nauczyciel dziecka sześciolatniego
– kronika konferencji

II Dolnośląska Konferencja Naukowo-Methodyczna
„Nauczyciel z pasją – szansą edukacji?”

Nauczyciel dziecka sześciolatniego

Wrocław, 11 października 2003 r.

Organizatorzy:

Centrum Edukacji Nauczycielskiej Uniwersytetu Wrocławskiego
Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie

Patronat:

Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu

Komitet Programowo-Organizacyjny:

Iwona Chmaj

Andrzej Krajna

Zofia Kuklińska

Marcin Mróz

Anna Olszowa – *przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego*

Izabela Starzec

Krystyna Sujak-Lesz – *przewodnicząca Komitetu Programowego*

Marzena Tkocz

Program:

8.00 – rozpoczęcie sesji posterowej

Sesja plenarna

9.00 – 10.00 – rozpoczęcie konferencji

– *wystąpienie zaproszonych Gości:*

10.00 – 12.15 – wykłady:

„Nauczyciel sześciolatek z pasją. Między zamkniętym a negocjacyjnym stylem nauczania”

– *prof. Bogusława Dorota Gołębiak*

„O projekcie podstawy programowej edukacji elementarnej”

– mgr Marta Kochan-Wójcik

„Relacje między metodami nauczania czytania a osiągnięciami dzieci w wieku przedszkolnym”

– dr Ewa Arciszewska

Sesje równoległe

12.30 – 15.45 – Dyskusje panelowe w grupach problemowych

*(tu: prezentacje osiągnięć dolnośląskich przedszkoli, wystąpienia uczestników studiów podyplomowych „Edukacja elementarna. Nauczyciel dziecka sześciolatniego”)**Sesja plenarna*16.00 – 16.30 – **„Refleksyjność i odwaga”**

– wykład dr Zofii Sujak-Kaluszyńskiej

16.35 – 17.15 – **Ogłoszenie wyników konkursu „Nauczyciel z pasją – szansą edukacji”****Podsumowanie przebiegu dyskusji w grupach problemowych**

Zakończenie konferencji

*

Dyskusje panelowe w grupach problemowych:

- A. **Rozwiązania systemowe** (programy kształcenia, integracja, wyrównywanie szans edukacyjnych, współpraca nauczycieli w zespołach);
- B. **Aktywizujące formy i metody kształcenia;**
- C. **Działania opiekuńczo-wychowawcze** (pomoc psychologiczno-pedagogiczna, współpraca z rodziną, integracja środowiska lokalnego);
- D. **Seminarium synergiczne** „Możliwe skuteczne zastosowania wybranych sposobów nauczania-uczenia się czytania – nauczycielskie spostrzeżenia i refleksje” – dr Ewa Arciszewska

*

Podczas konferencji (w ramach sesji posterowej) dr Tadeusz Rzepa i dr Andrzej Rokita z AWF we Wrocławiu zaprezentują korzyści dydaktyczne wynikające ze stosowania piłek edukacyjnych „Edubal” w przedszkolu.

Przebieg konferencji

W konferencji wzięło udział 198 osób: nauczycieli dziecka sześciolatniego, pedagogów, psychologów z Dolnego Śląska oraz nauczycieli akademickich kształcących nauczycieli, a także konsultantów i doradców metodycznych z dolnośląskich ośrodków doskonalenia nauczycieli.

Konferencję rozpoczęły wystąpienia zaproszonych Gości: prof. dr hab. Krystyny Gabryjelskiej – Prorektora ds. Nauczania Uniwersytetu Wrocławskiego, dra Leszka Ryka – Członka Zarządu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, dr Ewy Arciszewskiej – Naczelnika Wydziału w Departamencie Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu, mgr Krystyny Konarskiej – Dyrektora Wydziału Nadzoru Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego w Dolnośląskim Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.

Wszyscy mówcy zwracali uwagę na znaczenie edukacji elementarnej w rozwoju małego dziecka i w systemie oświaty, a także podzielili się z uczestnikami konferencji swoimi przemyśleniami na temat pasji w zawodzie nauczycielskim.

Po wystąpieniach zaproszonych Gości uczestnicy wysłuchali trzech wykładów: prof. Bogusławy Doroty Gołębnik *Nauczyciel sześciolatek z pasją. Między zamkniętym a negocjacyjnym stylem nauczania*,¹ mgr Marty Kochan-Wójcik *O projekcie „Podstawy programowej edukacji elementarnej”*² oraz dr Ewy Arciszewskiej *Relacje między metodami nauczania czytania a osiągnięciami dzieci w wieku przedszkolnym*.³

Następnie ogłoszono wyniki konkursu *Nauczyciel z pasją – szansą edukacji*. Konkurs był skierowany do nauczycieli-słuchaczy studiów podyplomowych „Edukacja elementarna – nauczyciel dziecka sześciolatniego”. Z częścią prac konkursowych uczestnicy konferencji mogli się zapoznać już wcześniej, gdyż zostały umieszczone na posterach, część była prezentowana podczas sesji równoległych. Komisja konkursowa w składzie: **Zofia Kuklińska** (reprezentująca Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie, **Izabela Starzec** (konsultant z Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu) oraz **Anna Olszowa** i **Marzena Tkocz** (reprezentujące Centrum Edukacji Nauczycielskiej Uniwersytetu Wrocławskiego) – wybrała i nagrodziła prace trzech zespołów. Nagrodzone prace są propozycjami zajęć edukacyjnych z dziećmi sześciolatkami, prowadzonych różnorodnymi, poznanymi w trakcie studiów, aktywizującymi metodami i formami pracy. Trzy równorzędne nagrody zespołowe otrzymały:

1. Grażyna Stępień, Danuta Repęła, Grażyna Białe, Iwona Banaś, Anita Szegda, Ewa Podlaska, Lidia Walczak-Iżycka, Anna Barska
– za scenariusz *Wakacyjny plecak wspomnień*⁴
2. Grażyna Bykiewicz, Anna Celna, Dorota Kucyniak, Mariola Matusiak, Wiesława Zdankiewicz, Adela Pelc
– za scenariusz *Bezludna wyspa*⁵
3. Marzena Wantuch, Barbara Sudoł, Dorota Durbajło, Beata Zykow, Monika Zawadzka, Monika Jelonek, Agnieszka Stasiak, Barbara Pluta, Mariola Czarnačka
– za scenariusz *W przedszkolu weselej*⁶

Ponadto, komisja wyróżniła pracę *Wspomaganie rozwoju dziecka*⁷, której autorkami są: Mariola Kuklo, Jolanta Jurusz, Grażyna Mazur, Joanna Grzesik, Beata Żupańska, Alicja Zarzycka, Bożena Pajdowska-Herman, Danuta Słocka, Elżbieta Olejarczyk i Jolanta Witczak. Wyróżniona praca, która została przygotowana również w formie prezentacji multimedialnej (można ją było obejrzeć w kuluarach)

¹ Tekst wykładu zamieszczono na ss. 15-21.

² Tekst wystąpienia zamieszczono na ss. 31-34.

³ Tekst wykładu zamieszczono na ss. 22-30.

⁴ Scenariusz zamieszczono na ss. 55-56.

⁵ Scenariusz zamieszczono na ss. 51-54.

⁶ Scenariusz zamieszczono na ss. 47-50.

⁷ Scenariusz zamieszczono na ss. 109-154

pokazuje najciekawsze – zdaniem Auterek – elementy programu studiów podyplomowych „Edukacja elementarna – nauczyciel dziecka sześciolatniego”.

Sesja panelowa przebiegała w czterech grupach problemowych:

- **Rozwiązania systemowe.**
- **Aktywizujące formy i metody kształcenia.**
- **Działania opiekuńczo-wychowawcze.**
- **Seminarium synergiczne** *Możliwe skuteczne zastosowania wybranych sposobów nauczania-uczenia się czytania – nauczycielskie spostrzeżenia i refleksje.*⁸

Poniżej zrelacjonujemy przebieg pracy w grupach problemowych oraz zamieścimy relację z przebiegu sesji posterowej.

Sesja panelowa: Rozwiązania systemowe

W części warsztatowej panelu przedstawione zostały dwa programy realizowane we wrocławskich przedszkolach. Barbara Korbecka z Przedszkola Nr 80 we Wrocławiu poprowadziła warsztat *Edukacja ekologiczna w przedszkolu*. Anna Puławska z Przedszkola Nr 102 we Wrocławiu oraz Beata Ścisłowska z Przedszkola Nr 63 we Wrocławiu poprowadziły drugi warsztat zatytułowany *Współpraca ze środowiskiem lokalnym*.

Prezentacje te stały się okazją do wymiany doświadczeń na temat ekologii i kontaktów ze środowiskiem lokalnym w edukacji małego dziecka.

Podczas panelu odbyły się również cztery prezentacje uczestników konferencji. Poszczególne projekty opracowane zostały przez grupy kilkuosobowe:

1/ *Zaczarowany sad* – projekt zajęć w grupie dzieci sześciolatnich⁹

(Autorki: Beata Antczak, Joanna Dogielska, Anna Glińska, Iwona Jakubaszek, Bogumiła Piotrowska, Jolanta Ptasińska, Małgorzata Strzelczyk).

Prezentację poprowadziła Jolanta Ptasińska.

2/ *Wspominamy wakacje. Co może się zmieścić w pudełku?* – projekt zajęć w grupie dzieci sześciolatnich¹⁰

(Autorki: Krystyna Baj, Bożena Chabior, Dorota Dąbrowska, Iwona Faluta-Borys, Barbara Michalkiewicz, Lidia Mickiewicz, Iwona Subocz, Aleksandra Świerczyńska, Jadwiga Zaworska).

Prezentację poprowadziła Aleksandra Świerczyńska.

3/ *Bezludna wyspa* – projekt zajęć w kształceniu zintegrowanym¹¹

(Autorki: Grażyna Bykiewicz, Anna Celna, Dorota Kucyniak, Mariola Matusiak, Adela Pelc, Wiesława Zdankiewicz).

Prezentację poprowadziła Dorota Kucyniak.

4/ *Wędrówka po regionie* – program edukacji regionalnej *Jesteśmy stąd* – wskazówki do pracy dla nauczyciela przedszkola i kształcenia zintegrowanego¹²

(Autorki: Małgorzata Głowiak, Wioletta Maczan-Tatarczuk)

⁸ Główne tezy zostały omówione w artykule zamieszczonym na ss. 22-30.

⁹ Pracę zamieszczono na ss. 79-82.

¹⁰ Pracę zamieszczono na ss. 83-87.

¹¹ Pracę zamieszczono na ss. 51-54.

¹² Pracę zamieszczono na ss. 99-102.

Prezentacja prowadzona była wspólnie.

Pierwsze trzy propozycje to pomysły, dopracowane w szczegółach programy całodniowych zajęć z dziećmi. Posiadają one przemyślaną fabułę, która łączy poszczególne zadania, zabawy i eksperymenty przyrodnicze. Każdy z projektów stara się kreować klimat wciągającej przygody. Jak się okazuje – bardzo skutecznie: filmy i zdjęcia z przeprowadzonych zajęć pokazały ogromne zaangażowanie dzieci biorących w nich udział. Czwarty projekt najbliższy jest tematowi przewodniemu panelu, jakim były rozwiązania systemowe i przedstawia program edukacji regionalnej.

Wszystkie prezentacje miały bardzo ciekawą i różnorodną formę. Pozwoliło to do końca utrzymać pełną uwagę i zainteresowanie słuchaczy – co wcale nie jest oczywiste na tego typu spotkaniach. Uczestnicy odnieśli wrażenie, że spotkanie było za krótkie. Byliśmy świadkami udanych prezentacji multimedialnych, oglądaliśmy filmy video – a wszystko to na tle barwnych dekoracji, plakatów i prac dzieci porozwieszanych na ścianach i oknach sali. Jeśli dodamy do tego obrazu muzykę i ruch z części warsztatowej, może chociaż częściowo odda to charakter naszego panelu: kolorowego, ożywionego, a dodatkowo – pełnego wzajemnego życzliwego zainteresowania. Mam nadzieję, że dla wszystkich uczestników było to wartościowe i ciekawe spotkanie.

Sesja panelowa: Aktywizujące formy i metody kształcenia

Praca w grupie koncentrowała się wokół problemów związanych z wykorzystaniem aktywizujących metod i form pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Struktura panelu:

1. *Miniwykład na temat metod aktywizujących, możliwych do wykorzystania w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, stanowił wprowadzenie do warsztatów.*
2. *Prezentacja projektów zajęć z dziećmi opracowanych przez uczestników studiów podyplomowych „Edukacja elementarna – nauczyciel dziecka sześciolatniego”.*
3. *Przedstawienie Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej – wystąpienie Anety Włodarczyk – doradcy wychowania przedszkolnego. Jak realizować tę koncepcję pokazała Jolanta Ruszała – dyrektorka Przedszkola Nr 30.*
4. *Dokonania Przedszkola Nr 66 „Bajkolandia” we Wrocławiu, w zakresie edukacji teatralnej przedstawiła dyrektorka tej placówki – Dorota Mandziuk-Polenceusz.*
5. *Warsztaty „Projekt Święta Życzliwości” przeprowadziły: Małgorzata Adamowicz, Bożena Dudycz i Dorota Mandziuk-Polenceusz z Przedszkola Nr 66 we Wrocławiu.*

Dokonując omówienia metod aktywizujących wykorzystano propozycję Jadwigi Krzyżewskiej *Aktywizujące metody i techniki w edukacji wczesnoszkolnej*. Okazało się, że wiele nauczycielek stosuje różnorodne metody, gdyż uczestniczyło w warsztatach organizowanych we Wrocławiu z udziałem autorki tej książki. Optymizmem napawa fakt, że nauczycielki mocno akcentowały potrzebę wykorzystania różnorodnych zabaw, które są najlepszym źródłem aktywności dzieci.

Bardzo efektowne, w przemyślanej formie i z wykorzystaniem środków technicznych były prezentacje projektów opracowanych przez słuchaczki studiów podyplomowych „Edukacja elementarna – nauczyciel dziecka sześciolatniego”. Swoboda w posługiwaniu się sprzętem komputerowym, wspaniałe pomysły zabaw i zajęć inspirujących

dzieci do twórczej aktywności świadczą o tym, że studia wpłynęły na podniesienie jakości pracy ich uczestniczek. Były to projekty:

- 1/ *Wyprawa do krainy czarów* – projekt zajęć w grupie dzieci sześciolletnich¹³
(Autorki: Lidia Błazewicz, Marzena Terka, Teresa Uchman, Elżbieta Wójcińska)
Prezentację poprowadziła Marzena Terka
- 2/ *Wakacyjny plecak wspomnień* – projekt zajęć w grupie dzieci sześciolletnich¹⁴
(Autorki: Iwona Banaś, Anna Barska, Grażyna Biale, Ewa Podbielska, Danuta Repela, Grażyna Stępień, Maria Anita Szegda, Lidia Walczak-Iżycka)
Prezentację poprowadziła Iwona Banaś i Lidia Walczak-Iżycka
- 3/ *Kosmiczna podróż* – projekt zajęć w grupie dzieci sześciolletnich¹⁵
(Autorki: Iwona Balawajder-Brożek, Iwona Bielec, Agnieszka Kawalska-Wojtas, Bożena Markiewicz-Golas, Maria Plewka-Peñafiel, Agnieszka Rabiej, Wioletta Szrejder, Kazimiera Wójcicka)
Prezentację poprowadziła Iwona Bielec
- 4/ *Rzeźbiarze dźwięku* – projekt zajęć w grupie dzieci sześciolletnich¹⁶
(Autorki: Danuta Bryś, Elżbieta Frankowska, Barbara Kiezik, Beata Krawczun, Iwona Kublik, Edyta Lewandowska, Lilla Pawlasek, Anna Zioło)
Prezentację poprowadziła Beata Krawczun

Osiągnięcia w dziedzinie edukacji teatralnej przedstawiły dwie wrocławskie placówki: Przedszkole Nr 30 i Przedszkole Nr 66. Na uwagę zasługuje fakt, że we Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej uczestniczą oprócz przedszkoli, szkoły podstawowe i gimnazja.

Swoimi dokonaniem zachwycili nas nauczyciele z Przedszkola Nr 66. Po krótkiej prezentacji, popartej estetycznie przygotowaną wystawą poprowadzili oni warsztaty „Projekt Święta Życzliwości”.

Jesteśmy przekonani, że wspólnie spędzony czas dostarczył nauczycielom satysfakcji, pobudził do refleksji oraz udowodnił, że nauczyciel dziecka młodszego to osoba zaangażowana, twórcza i otwarta na potrzeby dziecka.

Sesja panelowa: Działania opiekuńczo-wychowawcze

Praca w grupie zorganizowana została wokół tematu *Integracja w przedszkolu*.

W pierwszej części, Jadwiga Kąciak – dyrektorka Przedszkola Integracyjnego Nr 68 we Wrocławiu, zapoznała uczestników panelu z założeniami pracy swojej placówki integracyjnej i przyjętymi w niej rozwiązaniami systemowymi. W nawiązaniu do obowiązujących przepisów omówione zostały i przedstawione na filmie różne, oferowane przez przedszkole, sposoby wspierania rozwoju dziecka niepełnosprawnego.

W dalszej części nauczycielki tego przedszkola poprowadziły dwa warsztaty.

Psycholog Zofia Olesiak omówiła założenia teorii integracji sensorycznej, możliwości jej zastosowania w przedszkolu integracyjnym oraz zaprezentowała sposoby wykorzystania różnych pomocy rehabilitacyjnych.

¹³ Pracę zamieszczono na ss. 60-66.

¹⁴ Pracę zamieszczono na ss. 55-56.

¹⁵ Pracę zamieszczono na ss. 67-70.

¹⁶ Pracę zamieszczono na ss. 103-104.

Natalia Ogorełkowa-Stanko poprowadziła warsztaty z muzykoterapii. Uczestnicy mieli możliwość włączenia się w proponowane zabawy: śpiew, tańce, grę na instrumentach, ćwiczenia relaksacyjno-wyobrażeniowe, a przede wszystkim doświadczenia siły oddziaływania nauczyciela pracującego z pasją.

W drugiej części warsztatów wysłuchaliśmy czterech prezentacji.

Elżbieta Olejarczyk opowiedziała o sukcesach i trudnościach realizowania idei integracji w przedszkolu (patrz: prezentacja *Integracja w teorii i praktyce*¹⁷).

Elżbieta Chunderbalsingh, ilustrując wystąpienie filmem, zapoznała uczestników z przebiegiem zrealizowanego przez siebie z sukcesem w przedszkolu projektu edukacyjnego *Co łączy narody?*¹⁸

Anna Dzierżyc i Danuta Wojna przedstawiły ciekawy scenariusz zajęć *Podróż po krainie przyjaźni*¹⁹, zrealizowany w grupie dzieci sześciolatnich, w którym wykorzystano różne aktywizujące metody i formy pracy.

Na zakończenie Marzena Wantuch i Barbara Sudoł przedstawiły scenariusz zajęć *W przedszkolu weselej*²⁰, będący udaną próbą integracji teorii koncepcji diagnozy rozumiejącej z refleksyjnym działaniem nauczyciela przedszkola.

Sesja posterowa

Podczas konferencji uczestnicy mieli okazję brać udział w sesji posterowej. Zaprezentowano w formie plakatów i prezentacji multimedialnych czternaście projektów:

1) *Wrocław i Dolny Śląsk NIEZNANY*

(Autorki: Izabela Chmiel, Danuta Sowiar)

Projekt stanowił relację z dolnośląskiego konkursu dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i dzieci przedszkolnych zorganizowanego przez Przedszkole Nr 49 pod patronatem Dolnośląskiego Kuratora Oświaty oraz Dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego i „Gazety Szkolnej”.

2) *Księga domu. Poznawanie środowiska w miejscu zamieszkania – Gmina Niechlów. Grzybobranie*²¹

(Autorki: Małgorzata Głowiak, Wioletta Maczan-Tatarczuk)

Projekt *Księga domu* opisywał przeżycia związane ze świętowaniem urodzin dzieci w przedszkolu. Uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się z przebiegiem tej uroczystości wzbogaconej zdjęciami z urodzin jednego z dzieci. Kolejny projekt przygotowany przez te same autorki *Poznawanie środowiska w miejscu zamieszkania – Gmina Niechlów* opisywał wycieczkę grupy przedszkolnej do gminy Niechlów, w celu zwiedzenia pałacu i jego okolic. Poster wzbogacały liczne szkice pałacu oraz kolorowe rysunki dzieci. Z kolei *Grzybobranie* to projekt, który powstał po wycieczce przedszkolaków na grzyby. Rysunki ilustrują ogromne zaangażowanie i radość dzieci związane z tym wydarzeniem. Wszystkie projekty były ilustrowane wytworami dziecięcymi, tworzonymi różnymi technikami plastycznymi.

¹⁷ Pracę zamieszczono na ss. 162-168.

¹⁸ Pracę zamieszczono na ss. 105-108.

¹⁹ Pracę zamieszczono na ss. 88-91.

²⁰ Pracę zamieszczono na ss. 47-50.

²¹ Pracę zamieszczono na ss. 99-102.

- 3) **Papierowa planeta** – projekt zajęć w grupie dzieci sześcioletnich²²
(Autorki: Anna Kuźnia, Regina Gorzkiewicz-Pacholek, Małgorzata Markowska, Małgorzata Błaszczuk, Halina Bielawska, Iwona Purtak-Więclaw, Lucyna Koziełska, Aldona Rawicka, Elżbieta Baran-Organista)
Autorki przedstawiały dokładny plan zajęć z dziećmi w wieku przedszkolnym, którego celem było wyzwalanie i rozwijanie twórczej ekspresji. Autorki projektu wykorzystywały w tym celu ruch, twórczość plastyczną, zabawę badawczą i eksperyment. Poster zawierał opisy zabaw, rekwizyty oraz zdjęcia ilustrujące przebieg zajęć.
- 4) **Rejs w nieznane** – projekt zajęć w grupie dzieci sześcioletnich²³
(Autorki: Bożena Drachel, Anna Dziewic, Iwona Forszpaniak, Marzena Rogan, Justyna Tiahnybok)
Poster przedstawiał projekt zajęć rozwijających wszechstronne umiejętności; szczególny nacisk położony był na kształtowanie u dzieci zdolności współpracy w grupie, odpowiedzialności, umiejętności obserwacji oraz wypowiedzania się. Do projektu załączone były scenariusze konkretnych ćwiczeń wraz z opisem ich przebiegu. Plakat wzbogacały liczne rekwizyty stworzone przez dzieci (styropianowa kotwica i łódź), rysunki dzieci (akwarele i wyklejanki), teksty piosenek oraz zdjęcia z przebiegu zajęć.
- 5) **Czarodziejski zamek** – projekt zajęć w grupie dzieci sześcioletnich²⁴
(Autorki: Małgorzata Kuligowska, Małgorzata Głowiak, Wioletta Maczan-Tataczuk, Iwona Składnik, Alicja Mokrzyńska, Wioletta Grafowska, Dorota Kowalska)
Autorki przedstawiły pomysł zajęć uruchamiających dziecięcą wyobraźnię i twórczość. Przewodnym motywem był czarodziejski zamek. Dzieci rysowały, wyklejały i wyobrażały sobie swój zaczarowany zamek. Poster zawierał papierowy zamek, rysunki dzieci i opis zabawy.
- 6) **Bawimy się w podróżników** – projekt zajęć w grupie dzieci sześcioletnich²⁵
(Autorki: Mariola Adamik, Anna Orzech, Krystyna Bień, Grażyna Nowak, Mirosława Wołoszyn, Małgorzata Haczkowska, Agnieszka Kmita)
Zamysłem autorek było przeprowadzenie zajęć, które poprzez ruch, ekspresję plastyczną i uruchomienie wyobraźni dziecięcej wpływają pozytywnie na rozwój psychospołeczny dzieci. Plakat miał formę galerii zdjęć ilustrujących przebieg zajęć. Zabawy dotyczyły poznawania przyrody, własnego przedszkola, pracy z gliną, rozwiązywania problemów itd. Atrakcyjnym elementem prezentacji były wytwory dzieci, takie jak: talizmany, figurki z plasteliny i innych tworzyw, łódki z kory i papieru, papierowe tratwy i inne.

²² Pracę zamieszczono na ss. 97-98.

²³ Pracę zamieszczono na ss. 71-78.

²⁴ Pracę zamieszczono na ss. 57-59.

²⁵ Pracę zamieszczono na ss. 92-96.

7) *Szanse edukacyjne dzieci sześciolatnich na wsi*²⁶

(Autorka: Barbara Pluta)

Barbara Pluta przeprowadziła projekt badawczy, w którym analizowała wpływ wychowania przedszkolnego na rozwój społeczno-moralny i emocjonalny, kształcenie gotowości do nauki czytania oraz przyswajanie pojęć matematycznych u dzieci. Wyniki potwierdzają hipotezę autorki o pozytywnej roli przedszkola w rozwoju dziecka. Badania przeprowadzone zostały w Rogowie Sobóckim.

8) *Wspomaganie rozwoju dziecka*²⁷

(Autorki: Mariola Kuklo, Jolanta Jurusz, Grażyna Mazur, Joanna Grzesiuk, Beata Żupańska, Alicja Zarzycka, Bożena Pajdowska-Herman, Danuta Słocka, Elżbieta Olejarczyk, Jolanta Witczak)

Autorki przedstawiły bardzo obszerny projekt, który opisywał wielorakie możliwości wspomaganie rozwoju dziecka, takie jak:

- ✓ Gimnastyka mózgu z elementami metody Paula Dennisona
- ✓ Elementy metody Dobrego Startu
- ✓ Bajka relaksacyjna
- ✓ Wprowadzenie dziecka w świat pisma elementy metody Ireny Majchrzak
- ✓ Elementy metody Glenna Domana
- ✓ Metoda Eksperymentu
- ✓ Dziecięca matematyka elementy metody Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej
- ✓ Ruch rozwijający elementy metody Weroniki Sherborne
- ✓ Gry i zabawy interakcyjne
- ✓ Aktywność ruchowa berki

Projekt został zaprezentowany zarówno w sesji panelowej, jak i w formie plakatu. Poster przedstawiał dokładne scenariusze zajęć ilustrowane zdjęciami z ich przebiegu.

9) *Jak przekonać dzieci, że warto uczyć angielskiego?*²⁸

(Autorka: Justyna Musiał)

Autorka projektu przedstawiła trzy główne powody, dla których warto uczyć się języka angielskiego. Wykorzystując zdjęcia oraz wycinki z gazet dowodziła znaczenia znajomości języka angielskiego na co dzień, podczas pobytu za granicą oraz roli tego języka w nawiązywaniu kontaktów z innymi ludźmi. Dodatkowo przedstawiony został opis metodologii komunikacyjnej w nauczaniu języka angielskiego. Zawierał on wskazówki, jak sprawić, by ćwiczenia komunikacyjne były bardziej naturalne.

10) *Doświadczenia poszukujące. Wycieczka przyrodnicza: „Szukamy wiosny”*

(Autorka: Maria Kańska)

Projekt stanowił dokumentację wycieczki. Mogliśmy zobaczyć, jak podczas spaceru „w poszukiwaniu wiosny” dzieci poznawały nazwy kwiatów, a po powrocie miały możliwość przelania swoich wrażeń na papier. Rysunki oraz wiersz

²⁶ Pracę zamieszczono na ss. 169-171.²⁷ Pracę zamieszczono na ss. 109-154.²⁸ Pracę zamieszczono na ss. 172-174.

o wiośnie wzbogacały poster. W projekcie wykorzystano elementy metody Freineta, która postuluje daleko posuniętą, samodzielną pracę dziecka jako główny i ważny element rozwoju.

11) *Podróż po krainie przyjaźni*²⁹

(Autorki: Dorota Berestecka, Bożena Bielańczuk, Anna Dzierżyc, Elżbieta Kardaszyńska, Anna Kopeć, Jolanta Kowal, Barbara Kujawa, Edyta Plichta, Danuta Wojna)

Projekt zawierał duże rysunki drzew, na których przedszkolaki odcisnęły swoje dłonie, a wychowawczynie umieścił ich imiona. Celem tej zabawy było uświadomienie dzieciom tego, jak ważną rolę w życiu pełni przyjaźń. Projekt wzbogacony był zdjęciami z życia przedszkola.

12) *Pilki edukacyjne Edubal*³⁰

(Autorzy: dr Tadeusz Rzepa, dr Andrzej Rokita)

Projekt wzbudził duże zainteresowanie uczestników konferencji. Autorzy wyświetlili film, na którym zaprezentowane zostały możliwości zastosowanie piłek edukacyjnych w celu zwiększenia efektywności nauczania np. znajomości liter i cyfr, czytania i liczenia. Projekt ten pokazuje jak można połączyć ruch i aktywność fizyczną z edukacją dzieci.

Sesja posterowa cieszyła się dużym zainteresowaniem uczestników konferencji. Wszystkie plakaty charakteryzowało bogactwo treści i formy. Twórcy zadbali o to, ażeby nie zabrakło w nich zdjęć, dziecięcych wytworów plastycznych i rekwizytów powstałych w trakcie realizacji projektów. Udział w sesji posterowej dał uczestnikom konferencji możliwość wymiany doświadczeń.

Na zakończenie konferencji wysłuchaliśmy wykładu dr Zofii Sujak-Kaluszyńskiej *Refleksyjność i odwaga*³¹ oraz podsumowaliśmy pracę w grupach problemowych.

*

Żywimy przekonanie, obserwując zaangażowanie nauczycieli i dolnośląskich przedszkoli, które zgodziły się zaprezentować w sesjach równoległych swoje osiągnięcia edukacyjne – i sądzimy, że przekonanie to podzielią wszyscy uczestnicy konferencji – iż w edukacji elementarnej pracuje bardzo wielu nauczycieli z pasją – i to jest szansą na zmianę sposobu myślenia o edukacji.

Na zakończenie, pragniemy gorąco podziękować wszystkim uczestnikom konferencji za aktywny udział. Dzięki nim jesteśmy bogatsi.

Uczestnicy II Dolnośląskiej Konferencji Naukowo-Metodycznej „Nauczyciel z pasją – szansą edukacji?” w ankiecie ewaluacyjnej wskazali problematykę przyszłych konferencji z tego cyklu. Propozycja ta wydaje nam się bardzo cenna. Na liście życzeń uczestników zostały wpisane następujące zagadnienia:

²⁹ Pracę zamieszczono na ss. 88-91.

³⁰ O niektórych zastosowaniach piłek edukacyjnych w edukacji można przeczytać na ss. 210-221.

³¹ Tekst wykładu zamieszczono na ss. 11-14.

- *Tworzenie programu autorskiego (aspekt merytoryczny i formalny) w edukacji elementarnej.*
- *Aktywny nauczyciel – aktywne dziecko, nauczyciel nauczanie zintegrowanego a metody aktywnej pracy.*
- *Presja wśród dzieci i młodzieży – moda czy desperacja? Agresja nadal kwitnie w szkołach – jak się bronić?*
- *Kryzys autorytetu nauczyciela – mit czy rzeczywistość?*
- *Nauczyciel przedszkola – rola, ranga i prestiż zawodu.*
- *Kto powinien zostać nauczycielem?*
- *Rodzic w szkole – wróg czy przyjaciel?*
- *Nauczyciel partnerem w nauczaniu.*
- *Nauczyciel dziecka z dysfunkcjami rozwojowymi, praca z dzieckiem o specyficznych potrzebach edukacyjnych.*
- *Metody wspomagające rozwój dziecka – psychostymulacja, edukacja i integracja sensoryczna.*
- *Nauczyciel rozbudzający zainteresowania dzieci.*
- *Napotymane trudności wychowawcze – jak sobie radzić?*
- *Nauczyciel mistrzem i przewodnikiem ucznia.*
- *Wprowadzenie dziecka w świat. Kształtowanie zdolności przetrwania w świecie.*
- *Nauczyciel optymista – wspieranie nauczycieli.*
- *Nauczyciel-wychowawca.*
- *Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej.*
- *Innowacje w przedszkolu i nauczaniu dziecka.*
- *Rozwój dziecka przez ryzyko.*
- *Diagnoza rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym, diagnoza a praca nauczyciela, nauczyciel diagnosta (jak pokonać problemy?).*
- *Jak zapewnić optymalne warunki pracy nauczycielowi w naszej rzeczywistości.*
- *Wpływ nauczycieli praktyków na tworzenie programów.*
- *O podstawie programowej i relacjach między metodami nauczania.*
- *Nauczyciel-nauczyciel – jak budować zdrowe relacje?*
- *Jak pomóc nauczycielowi stać się pasjonatem?*
- *Komunikacja w szkole – budowanie pozytywnych relacji.*

Na Kronikę Konferencji „Nauczyciel z pasją – szansą edukacji? Nauczyciel dziecka sześciolatniego” złożyły się sprawozdania osób prowadzących sesje panelowe oraz sesję posterową: Izabeli Starzec, Anny Olszowej, Marzeny Tkocz, Aleksandry Chybickiej, Joanny Piskorz.